

Przedmiotowe Zasady Oceniania – język polski w gimnazjum

*Ucz się ojców twych języka,
on myśl każdą wydać zdolny:
gnie się, dźwięczy, grzmi, przenika,
jasny, śmiały, bo jest wolny.*

Jan Nepomucen Kamiński, *Do młodzieży polskiej*

I. Cele PZO:

1. Wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowości ucznia.
2. Niesienie pomocy uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczenie uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach i trudnościach ucznia.
5. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

II. Zasady PZO:

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o zakresie wymagań z języka polskiego oraz o sposobie i zasadach oceniania.
2. Każda ocena jest opatrzona komentarzem nauczyciela ustnym lub pisemnym.
3. Zawartością komentarza są wskazówki dla ucznia, w jaki sposób może on podnieść swoje osiągnięcia edukacyjne.
4. Wymagania edukacyjne formułowane są w oparciu o podstawę programową.
5. Stosuje się dwa poziomy wymagań: podstawowy i ponadpodstawowy.
6. Wymagania ponadpodstawowe zawierają w sobie wymagania podstawowe. Aby zaliczyć poziom ponadpodstawowy należy najpierw osiągnąć poziom podstawowy.
7. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen.
8. Powiązanie wymagań dwupoziomowych z sześciostopniową skalą wymagań jest następujące:

WYMAGANIA	PROCENT PUNKTÓW	OCENA
Ponadpodstawowe	100%	celujący
	90%-99%	bardzo dobry
	75%-89%	dobry
Podstawowe	55%-74%	dostateczny
	41%-54%	dopuszczający

9. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może ich napisać z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od powrotu do szkoły po uprzednim zapoznaniu się z wymaganiami.
10. Uczeń ma tylko jeden raz prawo do poprawy pracy klasowej, w terminie jednego tygodnia od rozdania prac.

11. Prace klasowe, testy, sprawdziany są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
12. We wszystkich pracach klasowych uczeń ma obowiązek dokonać analizy i korekty popełnionych błędów.
13. Dłuższe pisemne prace domowe (wypracowania różnego typu) nie są zadawane z lekcji na lekcję.
14. Każdy uczeń ma obowiązek pisania prac długoterminowych (różne formy wypowiedzi) na kartkach formatu A4, opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz tematem pracy i oddania ich w ustalonym przez nauczyciela terminie. Prace powinny być napisane czytelnie i estetycznie.
15. Uczeń, który z przyczyn usprawiedliwionych nie przyniesie wypracowania na czas, ma prawo do przedłużenia terminu oddania pracy po uzgodnieniu tego z nauczycielem.
16. Uczeń, który nie wywiązuje się z obowiązku napisania pracy długoterminowej i nie skorzysta z terminu dodatkowego, traci szansę na zdobycie oceny, a zaniebdywanie przez niego obowiązków zostaje odnotowane w dzienniku i ma wpływ na ocenę śródroczną i roczną.
17. Kartkówki nie są zapowiadane i nie podlegają poprawie.
18. Zeszyt przedmiotowy powinien być prowadzony systematycznie i starannie, dbając o spójność językową notatek.
19. Prace uczniów gromadzone są w teczkach uczniowskich, do których ma wgląd uczeń i jego rodzice.
20. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu literackiego. Po wykorzystaniu limitu nieprzygotowania niewykonanie jej skutkuje oceną niedostateczną.
21. W przypadku dłuższej (powyżej trzech dni) absencji spowodowanej chorobą uczeń ma prawo do uzgodnienia z nauczycielem przedmiotu terminu uzupełnienia braków.
22. Uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze, bez podawania przyczyny (nie dotyczy zadań klasowych, sprawdzianów, zapowiadanych kartkówek ani form wypowiedzi zadanych do domu.). Nieprzygotowanie można zgłosić tylko na początku lekcji, po odpowiednim zapytaniu nauczyciela. Nieprzygotowania obejmują: brak zadania, brak podręcznika, ćwiczeń, zeszytu, brak wiedzy. Uczeń, który zgłosi **np.** i ma do tego prawo – nie zostanie zapytany, nie otrzyma też minusów za brak zadania, zeszytu itp. Po wyczerpaniu limitu – każde następne zgłoszenie nieprzygotowania będzie karane minusem. Za 3 minusy otrzymuje ocenę niedostateczną.
23. Uczeń, który wylosował „szczęśliwy numer”, zwolniony jest z odpowiedzi, jednak nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów i kartkówek. Jeśli kartkówka nie była zapowiadana, wówczas uczeń pisze pracę, ale ocena wpisywana jest do dziennika za jego zgodą. Przy braku takiej zgody nauczyciel wpisuje do dziennika literkę „N”.
24. Uczeń ma obowiązek przygotowywać się do lekcji, poprzez TERMINOWE wykonywanie zadań i regularną naukę.
25. Uczeń ma obowiązek dbać o estetykę, przejrzystość i czytelność (również dyslektycy). Niestosowanie się do tego zalecenia grozi obniżeniem oceny oraz przepisywaniem kartek, ćwiczeń, zeszytu.
26. Dłuższa nieobecność w szkole nie zwalnia ucznia z obowiązku znajomości lektury realizowanej zgodnie z harmonogramem.
27. W przypadku nieobecności na zajęciach uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek w ciągu trzech dni od powrotu do szkoły.
28. Ocena śródroczna i roczna nie jest w żadnym wypadku średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
29. Uczeń pracuje systematycznie przez cały rok, nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
30. Wszelkie wyjątkowe sytuacje nie ujęte w PSO rozstrzygane są na płaszczyźnie uczeń – nauczyciel – rodzic.

Obszary aktywności podlegające ocenianiu

1. Wypowiedzi ustne:
 - Kilkudzaniowa wypowiedź;
 - Dialog;
 - Opowiadanie;
 - Recytacja;
 - Prezentacja;
 - Głos w dyskusji (trafna rzeczowa argumentacja);
2. Wypowiedzi pisemne:
 - kilkudzaniowa odpowiedź na pytania;
 - rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonanie ćwiczeń;
 - redagowanie tekstu użytkowego: zawiadomienie, przepis, instrukcja, reklama, zaproszenie, ogłoszenie, telegram, podanie, życiorys;
 - redagowanie form wypowiedzi: opowiadanie, opis, sprawozdanie, charakterystyka, list prywatny i oficjalny, kartka pocztowa, notatka (w formie: planu, tabeli, wykresu), streszczenie, fragmenty pamiętnika, dziennika, rozprawka, wywiad, reportaż, recenzja;
3. Udział w konkursach (literackich, ortograficznych itp.);
4. Rozwiązywanie testów kompetencji czytelniczych;
5. Rozwiązywanie próbnych testów egzaminacyjnych (w kl. III);
6. Zadania praktyczne:
 - Niewerbalne wytwory pracy: album, słownik, mapa, plakat, przekład intersemiotyczny, słuchowisko, film;
7. Wykonywanie dodatkowych prac domowych (tzw. prac dla chętnych);
8. Udział w przedstawieniach bądź uroczystościach, przygotowanie i prowadzenie fragmentów lekcji itp.

Metody sprawdzania osiągnięć

1. Przewiduje się w każdej klasie następujące prace klasowe:
 - Test (sprawdzian) umiejętności z kształcenia językowego na zakończenie każdego działu, semestru;
 - Wypracowanie klasowe – 1-2 w semestrze;
 - Test kompetencji czytelniczych – max. 2 w ciągu semestru;
 - Dyktanda – 1-2 w semestrze;
 - Próbne egzaminy w klasach III – 3 w ciągu roku szkolnego;
 - Sprawdzian diagnostyczny – na początku roku szkolnego.
2. Oceniane będą:
 - co najmniej 1-2 dłuższe pisemne prace w semestrze;
 - wypowiedzi ustne ucznia – przygotowane i spontaniczne;
 - zadania praktyczne, efekty współpracy w grupach;
 - niezapowiedziane kartkówki z bieżącego materiału nauczania;
 - zeszyt przedmiotowy ucznia – 1 raz w semestrze;
 - udział w konkursach.

Ocenianie wspomagające:

Uczeń może otrzymać + za:

- pracę domową o małym stopniu trudności,
- aktywność (praca samodzielna na lekcji, praca w grupach, wszelkie prace wykonane przez ucznia z własnej inicjatywy lub na prośbę nauczyciela, udział w konkursach itp.)

Za pięć plusów uczeń otrzymuje ocenę bdb.

4 plusy db.

3 plusy dst.

2 plusy dop.

Uwaga! O wpisaniu do dziennika oceny dst. Lub dop. Za aktywność podczas lekcji decyduje uczeń.

Uczeń może otrzymać – za:

- brak pracy domowej,
- brak zeszytu, podręcznika lub innej pomocy.

Za trzy minusy otrzymuje ocenę ndst.

„Plusy” nauczyciel odnotowuje we własnym notesie.

USTALENIE ILOŚCI PRAC DOMOWYCH, CZĘSTOTLIWOŚCI ORAZ CZASU NA ICH PRZYGOTOWANIE

Rodzaj pracy domowej	Częstotliwość ich zadawania	Czas na przygotowanie pracy przez ucznia
Projekty	- 0-2 x w roku	- do 1 miesiąca
Duże prace literackie	- 2 x w semestrze	- 1-2 tygodnie
Uzupełnianie, rozwiązanie ćwiczeń	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
Krótkie formy wypowiedzi	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
Kilkudzaniowe wypowiedzi	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
Ustne utrwalenie lekcji	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
Przygotowanie recytacji	- 1- 2 razy w roku	- 1 tydzień
Przeczytanie obszernej lektury	- zgodnie z programem	- co najmniej 2 tygodnie
Przeczytanie krótkiej lektury	- zgodnie z programem	- tydzień

Przeczytanie tekstu z podręcznika	- na bieżąco	- na kolejną lekcję
-----------------------------------	--------------	---------------------

III. Skala ocen:

1. Zgodnie z WZO stosuje się skalę ocen od 1 do 6 .
2. W celu dokładniejszego pokazania jakości pracy ucznia dopuszcza się przy ocenach częściowych plusy (+) i minusy (-).
3. Ponadto znakiem plus (+) oceniana jest na bieżąco aktywność ucznia na lekcji.
4. Pięć znaków plus (+) równa się ocenie bardzo dobrej (5).
5. Brak przygotowania do lekcji zaznaczane jest minusem (-). Trzy minusy w rubryce "braki" równają się jedynie, przy czym nie jest to ocena wiedzy czy umiejętności, lecz jedynie informacja o pilności ucznia.
6. Nieoddanie w terminie pracy zaznaczane jest w dzienniku kółeczkiem, w które wpisywana jest później ostateczna ocena. Nieoddanie w terminie nie wpływa na ocenę pracy, o ile nauczyciel wyznaczył dodatkowy termin.

Oznaczenia / skróty w dzienniku lekcyjnym

1. Odpowiedź na lekcji – Odp. (kolor czarny lub niebieski).
2. Opowiadanie ustne – Op. u. (czarny lub niebieski).
3. Recytacja – Rec. (czarny lub niebieski).
4. Prezentacja – Prez. (czarny lub niebieski).
5. Kilkudzaniowa odpowiedź na pytania – Notatka / N. (czarny lub niebieski).
6. Rozwiązanie zadań, wykonanie ćwiczeń – Ćw. (czarny lub niebieski).
7. Redagowanie konkretnej formy wypowiedzi – nazwa formy wypowiedzi (czarny lub niebieski).
8. Sprawdzian diagnostyczny – Sd. (zielony).
9. Test umiejętności z kształcenia językowego na zakończenie każdego działu, semestru – T.j. / T. gr. (czerwony).
10. Wypracowania klasowe – W. (czerwony).
11. Test kompetencji czytelnicych – T. cz. (czerwony).
12. Dyktando – D. (czerwony).
13. Próbný egzamin – Pe./cz. , Pe./p. (zielony).
14. Kartkówka – K. (czarny lub niebieski) (czarny lub niebieski).
15. Zeszyt przedmiotowy ucznia – Z. (czarny lub niebieski).
16. Aktywność – A. (czarny lub niebieski).
17. Praca domowa – Pd. (czarny lub niebieski).
18. Projekt – P. (czarny lub niebieski).

Kryteria ocen z języka polskiego w gimnazjum:

Ocena celująca.

1. Uczeń samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
2. Proponuje rozwiązania oryginalne.
3. Wypowiedzi ustne i pisemne cechują się dojrzałością myślenia, świadczą o systematycznym pogłębianiu zdobytej wiedzy.

4. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
5. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach języka polskiego na szczeblu powiatowym, wojewódzkim. Uczestniczy w organizowanych w gminie, powiecie, województwie, kraju konkursach literackich.
6. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (szkolna gazetka, kółka polonistyczne lub teatralne, przygotowania gier dramatycznych, quizów polonistycznych, twórcza praca pozaszkolna w klubach itp.).
7. Prezentuje wysoki poziom merytoryczny i artystyczny.
8. Prace pisemne są bezbłędne.

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania danej klasy.

1. Kształcenie literackie i językowe.

- Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, logicznym, i rzeczowym.
- Potrafi samodzielnie zanalizować i zinterpretować utwory liryczne, epickie i dramatyczne przewidziane programem nauczania; wyodrębnia poznane tropy stylistyczne, określa ich funkcję w utworze literackim.
- Rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie oraz ich cechy gatunkowe.
- Posiada bardzo dobrą znajomość utworów literackich przewidzianych w programie nauczania.
- Prace pisemne świadczą o znajomości problematyki, kompozycji, znajomości reguł gramatycznych i interpunkcyjnych; formułuje wypowiedzi zawierające własne sądy i przemyślenia dotyczące różnych tekstów.
- Pisze rozprawki na tematy dotyczące życia ucznia, a także odnoszące się do problemów przedstawionych w lekturach. Swe opinie popiera umiejętnie sformułowanymi argumentami i trafnie dobranymi cytatami.
- Swobodnie wypowiada się w opisie przeżyć wewnętrznych o uczuciach i doznaniach bohaterów literackich i własnych, używa słownictwa nacechowanego emocjonalnie.
- W opowiadaniach twórczych i odtwórczych stosuje słownictwo ożywiające relację, słownictwo oceniające, wykorzystuje różnorodne konstrukcje zdaniowe, urozmaica wypowiedzi dialogami, monologami, opisami przeżyć, sytuacji, tła, postaci, pytaniami retorycznymi, cytatami.

2. Fleksja i składnia.

- Biegłe klasyfikuje części mowy, określa ich formę gramatyczną oraz funkcje składniowe.
- Potrafi omówić osobliwości w odmianie rzeczowników i czasowników.
- Rozróżnia typy liczebników; odmienia je.
- Umie przedstawić podział zaimków ze względu na funkcję w zdaniu i zastępowaną część mowy; umiejętnie stosuje zaimki w zdaniu.
- Wykonuje wykresy zdań złożonych.
- Wskazuje błędnie sformułowane zdania, potrafi nazwać rodzaj błędu i poprawić go.
- Rozróżnia mowę zależną i niezależną; zdania i wyrazy wtrącone, stosując je w wypowiedziach pisemnych.

3. Słowotwórstwo.

- Bezbłędnie dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu, określa jego znaczenie realne i słowotwórcze.

- Potrafi omówić funkcje formatów słowotwórczych.
 - Biegłe nazywa i analizuje kategorie słowotwórcze wyrazów.
 - Omawia funkcje neologizmów.
 - Ocenia na konkretnych przykładach nowe wyrazy pod względem poprawnościowym.
4. Fonetyka.
- Przeprowadza i biegłe omawia klasyfikację głosek.
 - Charakteryzuje rodzaje upodobnień fonetycznych i uproszczeń spółgłoskowych.
 - Poprawnie wyróżnia wyrazy bezakcentowe; poprawnie akcentuje wyrazy w języku polskim.
5. Ortografia.
- opanował w stopniu bardzo dobrym zasady ortografii.
 - Poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.
 - Potrafi w wypowiedzeniu oddzielić człony równorzędne pod względem logiczno-składniowym.

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz elementy wybrane z programu nauczania w danej klasie gimnazjum.

1. Kształcenie literackie i językowe:
- W zależności od celu komunikacji różnie kształtuje swoje wypowiedzi.
 - Posługuje się słownictwem związanym z doznaniem emocjonalnymi.
 - Osiąga spójność wypowiedzi poprzez parafrazę tekstu, a także stosowanie wyrazów spajających.
 - Samodzielnie potrafi poprawić większość błędów językowych i stylistycznych.
 - Opanował poprawność wszystkich form wypowiedzi: opowiadanie, opis, streszczenie, sprawozdanie, recenzja, charakterystyka, rozprawka itp.
 - Zna treść wymaganych programem lektur.
 - Rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie.
 - Dokonuje interpretacji tekstu poetyckiego, wskazuje i nazywa środki poetyckie.
2. Fleksja i składnia:
- Posiada usystematyzowane wiadomości o częściach mowy.
 - Zna koniugacje czasowników, tworzy imiesłowy.
 - Poprawnie określa formę gramatyczną odmiennych części mowy.
 - Poprawnie odmienia zaimki, dzieli je ze względu na znaczenie.
 - Robi rozbiór logiczny i gramatyczny zdania łącznie z wykresem związków wyrazowych.
 - Wyodrębnia rodzaje zdań
 - Poprawnie przekształca i stosuje imiesłowowy równoważnik zdania.
 - Dokonuje wykresów zdań.
3. Słowotwórstwo.
- Oddziela formant od podstawy słowotwórczej, nazywa formanty, wskazuje oboczności.
 - Robi wykresy rodziny wyrazów, znajduje rdzeń, wskazuje na oboczność w rdzeniu.
 - Odróżnia zrosty, złożenia, neologizmy.
4. Fonetyka.
- Przeprowadza klasyfikację głosek.
 - Poprawnie zaznacza akcent wyrazowy i zdaniowy.

- Na konkretnych przykładach zaznacza upodobnienia fonetyczne i uproszczenia grup spółgłoskowych.
- W miarę dobrze opanował zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Ocena dostateczna

Uczeń, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej.

1. Kształcenie literackie i językowe.

- Wypowiada się poprawnie pod względem językowym i rzeczowym.
- Rozpoznaje elementy świata przedstawionego w utworze literackim.
- Poprawnie pisze opowiadanie, opis postaci, list, sprawozdanie, charakterystykę, streszczenie, plan rozprawki.
- Włącza dialog w tok narracji opowiadania.
- Poprawnie zapisuje dialog
- Na prostym przykładzie omawia cechy dramatu.
- Wyodrębnia elementy budowy wiersza (strofa, wers); wskazuje rymy, podstawowe środki stylistyczne, temat i podmiot liryczny.
- Umie się posługiwać słownikiem i encyklopedią.

2. Fleksja i składnia.

- Rozróżnia części mowy.
- Umie dokonać rozbioru logicznego i gramatycznego (proste przykłady).
- Rozróżnia zdania podrzędnie złożone i współrzędnie złożone.
- Potrafi wskazać mowę zależną i niezależną.

3. Słowotwórstwo.

- Tworzy wyrazy pochodne.
- Oddziela podstawę słowotwórczą od formantu, tworzy rodzinę wyrazów, rysuje wykres rodziny wyrazów o przejrzystej budowie.
- Wyróżnia w tekście archaizmy i neologizmy.

4. Fonetyka.

- Odróżnia głoski i litery.
- Określa spółgłoski.
- Poprawnie zaznacza akcent.

5. Ortografia.

- Popelnia nieliczne błędy ortograficzne.
- Zna podstawowe zasady ortograficzne oraz pisownię partykuł z różnymi częściami mowy.
- Zna zasadę stosowania wielkich liter.
- Zna reguły interpunkcji w zdaniach pojedynczych i złożonych.

Ocena dopuszczająca

Uczeń samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje proste zadania przewidziane w programie nauczania danej klasy.

- Rozumie czytany i zanalizowany na lekcji tekst.
- Popelniane błędy nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w napisanie jej.

- Poprawnie redaguje proste opowiadanie, charakterystykę, opis postaci, list, sprawozdanie.
- Przy pomocy nauczyciela rozróżnia części mowy i zdania.
- Rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone.
- Odróżnia, przy pomocy nauczyciela, zdanie podrzędnie złożone od zdania współrzędnie złożonego.
- Tworzy wyrazy pochodne, podstawowe, rodzinę wyrazów.
- Dzieli wyraz na głoski, litery, sylaby.
- Określa głoski.

Ocena niedostateczna

- Uczeń nie opanował wiadomości podstawowych w zakresie fleksji i składni, słowotwórstwa, fonetyki.
- Robi podstawowe błędy ortograficzne.
- Nie przeczytał lektur.
- Prace pisemne nie są poprawne pod względem rzeczowym, logicznym, stylistycznym.
- Nie rozumie tematyki przeczytanego tekstu.

Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności przewidzianym w programie dla danej klasy.

Uwaga: Wyżej zaprezentowane kryteria ocen dotyczą klasy trzeciej gimnazjum. Należy dokonać pewnego zróżnicowania wymagań w niższych klasach w zależności od wymagań programowych na poziomie danej klasy.

Laureaci konkursów języka polskiego o zasięgu wojewódzkim otrzymują celującą ocenę końcoworoczną.

Czytanie

OCENA	KRYTERIA
celujący	Czyta głośno, płynnie, z właściwą interpunkcją; wyróżniająca, oryginalna interpretacja głosowa tekstu.
bardzo dobry	Czyta głośno, płynnie, z właściwą interpunkcją.
dobry	Czyta głośno, przestrzega znaków interpunkcyjnych, popełnia drobne błędy.
dostateczny	Czyta głośno, popełnia liczne błędy, zapomina o interpunkcji.
dopuszczający	Czyta niewyraźnie, popełnia liczne błędy, nie przestrzega interpunkcji.
niedostateczny	Ma bardzo duże trudności z czytaniem.

Recytacja

	Opanowanie pamięciowe	Przestrzeganie zasad interpunkcji	Dykcja	Oddanie nastroju wiersza
celujący	Bardzo dobrze opanował tekst.	Uwzględnia znaki interpunkcyjne.	Mówi bardzo wyraźnie.	Oryginalna, przykuwająca uwagę odbiorców interpretacja tekstu.
bardzo dobry	Bardzo dobrze opanował tekst.	Uwzględnia znaki interpunkcyjne.	Mówi bardzo wyraźnie.	Poprawnie oddaje klimat wiersza.
dobry	Dość dobrze opanował tekst (1-2 potknięcia).	Uwzględnia większość znaków interpunkcyjnych.	Mówi wyraźnie.	W miarę poprawnie oddaje klimat wiersza.
dostateczny	Opanował tekst w dużym stopniu.	Sporadycznie zwraca uwagę na interpunkcję.	Mówi wyraźnie.	Próbuje oddać klimat wiersza.
dopuszczający	Opanował tekst w stopniu niewielkim.	Nie przestrzega zasad interpunkcji.	Mówi w miarę wyraźnie.	Nie potrafi oddać nastroju wiersza.
niedostateczny	Nie opanował tekstu.	-----	-----	-----

Kryteria oceny wypracowania (rozprawka)

1. TEMAT (0-6 p.)	
Tekst jest zgodny z tematem	0-1
Rozwinięcie obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • sformułowanie wyraźnej tezy, • podanie dwóch argumentów, • podanie przykładu do pierwszego argumentu, • podanie przykładu do drugiego argumentu, • podsumowanie własnych rozważań, wnioskowanie, refleksje. 	0-1 0-1 0-1 0-1 0-1
2. KOMPOZYCJA * (0-3 p.)	
Tekst ma trójdzielną kompozycję z zachowaniem właściwych proporcji.	0-1
Tekst jest spójny: <ul style="list-style-type: none"> • istnieją językowe nawiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy, • odrębność kolejnych kwestii uwidoczniła jest poprzez uzasadniony podział na akapity. 	0-1
Tekst jest logicznie uporządkowany (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia myślowe bądź identyczne znaczeniowo wstęp i zakończenie).	0-1

3. JEZYK I STYL* (0-4 p.)	
Słownictwo jest stosowane poprawnie, także w związkach frazeologicznych.	0-3 (dopuszczalne 3 błędy niezależnie od kategorii)
Wyrazy są poprawnie odmieniane oraz łączone w zdania; poprawna jest też składnia wypowiedzi złożonych.	
Srodki językowe dobrane są trafnie. Nie występują: <ul style="list-style-type: none"> wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, zbyt liczne i bez uzasadnienia użyte wyrazy obce, nieuzasadnione wyrażenia typu: praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy itp. błędy rzeczowe. 	
Styl jest funkcjonalny, tzn. dostosowany do formy rozprawki (składnia podkreślająca przyczynowo – skutkowy tok rozważań; precyzja sformułowań; zastosowanie wyrazów informujących o przekonaniach, opiniach i sądach autora);	0-1
4. ZAPIS* (0-3 p.)	
Ortografia jest poprawna.	0-2 0 bł. – 2 p. 1 bł. – 1 p. 2 bł. – 0 p.
Interpunkcja jest poprawna (<i>dopuszczalne są 3 błędy</i>).	0-1
RAZEM	0-16

* Punktów w tych kategoriach nie przyznaje się, gdy praca jest krótsza niż ½ wymaganej objętości. Uczeń otrzymuje „0” punktów, jeżeli praca jest niezgodna z tematem.

celujący – 16 p.

bardzo dobry – 15 p.

dobry – 12 – 14 p.

dostateczny – 9 – 11 p.

dopuszczający – 6 – 8 p.

niedostateczny – 0 – 5 p.

Kryteria oceny wypracowania (charakterystyka)

1. TEMAT (0-6 p.)	
Tekst jest zgodny z tematem	0-1
Praca obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> przedstawienie postaci, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru i osobowości, ocenę postaci, odwołanie do tekstów, podsumowanie własnych rozważań, wnioskowanie, refleksje. 	0-1 0-1 0-1 0-1 0-1
2. KOMPOZYCJA * (0-3 p.)	
Tekst ma trójdzielną kompozycję z zachowaniem właściwych proporcji.	0-1
Tekst jest spójny: <ul style="list-style-type: none"> istnieją językowe nawiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy, odrębność kolejnych kwestii uwidoczniła jest poprzez uzasadniony podział na akapity. 	0-1
Tekst jest logicznie uporządkowany (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia myślowe bądź identyczne znaczeniowo wstęp i zakończenie).	0-1
3. JEZYK I STYL* (0-4 p.)	
Słownictwo jest stosowane poprawnie, także w związkach frazeologicznych.	0-3 (dopuszczal-

Wyrazy są poprawnie odmieniane oraz łączone w zdania; poprawna jest też składnia wypowiedzeń złożonych.	ne 3 błędy niezależnie od kategorii)
Środki językowe dobrane są trafnie. Nie występują: <ul style="list-style-type: none"> wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, zbyt liczne i bez uzasadnienia użyte wyrazy obce, nieuzasadnione wyrażenia typu: praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy itp. błędy rzeczowe. 	
Styl jest funkcjonalny, tzn. dostosowany do formy charakterystyki (słownictwo charakteryzujące i oceniające postać).	0-1
4. ZAPIS* (0-3 p.)	
Ortografia jest poprawna.	0-2 0 bł. – 2 p. 1 bł. – 1 p. 2 bł. – 0 p.
Interpunkcja jest poprawna (<i>dopuszczalne są 3 błędy</i>).	0-1
RAZEM	0-16

* Punktów w tych kategoriach nie przyznaje się, gdy praca jest krótsza niż 1/2 wymaganej objętości. Uczeń otrzymuje „0” punktów, jeżeli praca jest niezgodna z tematem.

celujący – 16 p.

bardzo dobry – 15 p.

dobry – 12 – 14 p.

dostateczny – 9 – 11 p.

dopuszczający – 6 – 8 p.

niedostateczny – 0 – 5 p.

List prywatny i oficjalny

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
1.	Zamieszczenie nazwy, miejscowości i daty.	0 – 1 p.
2.	Zamieszczenie stosownego nagłówka i złożenia podpisu.	0 – 1 p.
3.	Wstęp – stosowana ze względu na adresata formuła rozpoczynająca list.	0 – 1 p.
4.	Rozwinięcie – stosowność treści ze względu na adresata i cel korespondencji.	0 – 1 p.
5.	Zakończenie – zamieszczenie stosownego zwrotu kończącego list.	0 – 1 p.
6.	Logiczne uporządkowanie tekstu (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia).	0 – 1 p.
7.	Spójność tekstu (istnieją stylistyczne nawiązania między częściami listu).	0 – 1 p.
8.	Zgodność treści listu z celem korespondencji.	0 – 1 p.
9.	Stosowność stylu ze względu na treść listu i adresata	0 – 1 p.
10.	Stosowanie zwrotów grzecznościowych. Pisownia zaimków osobowych wielką literą.	0 – 1 p.
11.	Poprawne (pod względem znaczeniowym) stosowanie słownictwa, również w związkach frazeologicznych. Poprawna odmiana wyrazów oraz łączenie wyrazów w zdania, zdań pojedynczych w zdania złożone (nie pojawia się powtarzanie tych samych struktur w obrębie zdania). Trafny	0 – 3 p.

	wybór środków językowych (nie pojawiają się: wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, mieszanie stylów, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, nadużywanie wyrazów obcych, nieuzasadnionych wyrażen typu: <i>praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy</i>).	
12.	Przestrzeganie zasad ortografii. Dopuszczalny jeden błąd.	0 – 1 p.
13	Przestrzeganie zasad interpunkcji. Dopuszczalne dwa błędy.	0 – 1 p.
14.	Stosowny układ graficzny i estetyka listu.	
	Razem	0 – 16 p.

Kryteria oceny ogłoszenia, zawiadomienia, zaproszenia

REALIZACJA TEMATU (0-2 p.)	
Informacje: podanie daty, godziny, miejsca, celu uroczystości/imprezy, organizatora/zapraszającego, Zastosowanie wyrazów, wyrażen bądź zwrotów o charakterze perswazyjnym.	0-1 p. 0-1 p.
KOMPOZYCJA (1 p.)	
Spójność wypowiedzi	0-1 p.
JEZYK I STYL (1 p.)	
Poprawność językowa: - słownictwo, - odmiana wyrazów, - budowa zdań pojedynczych i złożonych, tzn. nie występują te same struktury zdaniowe, wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów (<i>dopuszczalny jeden błąd</i>).	0-1 p.
ZAPIS (1 p.)	
Ortografia (<i>dopuszczalny jeden błąd ortograficzny</i>)	0-1 p.
Interpunkcja (<i>dopuszczalny jeden błąd interpunkcyjny</i>)	
	RAZEM 0-5 p.

Kryteria oceny podania

REALIZACJA TEMATU (0-1 p.)	
Treść podania (sformułowanie prośby, podanie co najmniej dwóch argumentów w celu umotywowania prośby)	0-1
KOMPOZYCJA (0-1 p.)	
Zachowanie wszystkich formalnych wyróżników podania (wskazanie nadawcy, wskazanie adresata, miejscowość, data, podpis).	0-1
STYL (0-1 p.)	
Dostosowanie stylu do formy wypowiedzi poprzez posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi dla podania.	0-1
JEZYK (0-1 p.)	
Poprawność językowa - słownictwo, odmiana wyrazów, budowa zdań pojedynczych i złożonych, nie powtarzają się te same struktury zdaniowe; nie pojawiają się: kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów (<i>dopuszczalny jeden błąd</i>).	0-1
ZAPIS (0-1 p.)	

Ortografia i interpunkcja (<i>dopuszczalny jeden błąd ortograficzny i jeden błąd interpunkcyjny</i>).	0-1
RAZEM	0-5

Notatka

	L.p.	Kryteria oceny	Punktacja
Realizacja tematu	1	Zgodność całości tekstu z tematem	0 – 2 p.
Kompozycja	2	Zachowanie spójności tekstu	0 – 1 p.
Język i styl	3	Zgodnie z normą posługiwanie się leksyką, fleksją, składnią; przestrzeganie poprawności stylistycznej (dopuszczalny 1 błąd)	0 – 1 p.
Ortografia i interpunkcja	4	Przestrzeganie poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej (dopuszczalny 1 błąd)	0 – 1 p.
RAZEM			0 – 5 p.

DLUŻSZA WYPOWIEDŹ

Lp.	Kryteria oceny	Punktacja
REALIZACJA TEMATU (0 – 6 P.)		
1.	Zgodność całości tekstu z tematem.	0 – 1 p.
2.	W rozwinięciu zgodne z tematem: a) podanie trafnych przykładów i argumentów, b) komentowanie przykładów lub rozwinięcie argumentów, c) podsumowanie rozważań, wnioskowanie, d) realizowanie tematu zgodnie z przyjętą i uzasadnioną przez ucznia koncepcją.	0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p. 0 – 1 p.
3.	Poprawność pracy pod względem merytorycznym (dopuszczalny jeden błąd rzeczowy lub logiczny).	0 – 1 p.
KOMPOZYCJA (0 – 3 p.)*		
4.	Trójdzielna kompozycja tekstu, z zachowaniem właściwych proporcji i akapitów.	0 – 1 p.
5.	Spójność tekstu (istnieją stylistyczne nawiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy).	0 – 1 p.
6.	Logiczne uporządkowanie tekstu (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia).	0 – 1 p.
JĘZYK I STYL (0 – 4 p.)*		
7.	a) Poprawne (pod względem znaczeniowym) stosowanie słownictwa, również w związkach frazeologicznych. b) Poprawna odmiana wyrazów oraz łączenie wyrazów w zdania, zdań pojedynczych w zdania złożone (nie pojawia się powtarzanie tych samych struktur w obrębie zdania). c) Trafny wybór środków językowych (nie pojawiają się: wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność,	0 – 3 p. (dopuszczalne trzy błędy, niezależnie od kategorii) 3 błędy – 3 p. 4 błędy – 2 p.

8.	mieszanie stylów, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, nadużywanie wyrazów obcych, nieuzasadnionych wyrażeń typu: <i>praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy</i> . Funkcjonalność stylu (styl dostosowany do sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi).	5 błędów – 1 p. 6 i więcej błędów – 0 p. 0 – 1 p.
O5RTOGRAFIA I INTERPUNKCJA (0 – 3 p.)*		
9.	Poprawność ortograficzna.	0 – 2 p. 0,1 błąd – 2 p. 2 błędy – 1 p. 3 i więcej błędów – 0 p.
10.	Poprawność interpunkcyjna (dopuszczalne trzy błędy).	0 – 1 p.
RAZEM		0 – 16 p.

UWAGA! Punktów z tych kategorii* nie przyznaje się, jeżeli praca jest krótsza niż ½ wymaganej objętości.

Uczeń, który niewłaściwie zrozumiał temat, a styl i składnia jego pracy uniemożliwiają zrozumienie sensu wypowiedzi, nie może otrzymać oceny pozytywnej.

Oceny pozytywnej nie otrzymuje uczeń, którego praca nie jest samodzielna.

Ocenianie prac z nauki o języku, tekstów gramatyczno-literackich

- niedostateczny poniżej 41 %
- dopuszczający 41% - 54%
- dostateczny 55% - 74%
- dobry 75% - 89%
- bardzo dobry 90% - 100%
- celujący 100%

W razie pojawienia się w pracy ucznia rażących błędów ortograficznych ocena z pracy gramatycznej powinna być obniżona o jeden stopień.

Sprawdziany interpunkcyjno-ortograficzne (dyktanda) – kryteria dostosowane do poziomu klasy:

Łatwe – 40 pkt:	bardzo dobry	40 pkt – 36 pkt
	dobry	35 pkt – 29 pkt
	dostateczny	28 pkt – 20 pkt
	dopuszczający	19 pkt – 12 pkt
	niedostateczny	11 pkt – 0 pkt
Trudne – 50 pkt:	celujący	50 pkt – 48 pkt
	bardzo dobry	47 pkt – 41 pkt
	dobry	40 pkt – 34 pkt
	dostateczny	33 pkt – 25 pkt
	dopuszczający	24 pkt – 15 pkt
	niedostateczny	14 pkt – 0 pkt

Bardzo trudne – 60 pkt:	celujący	60 pkt – 57 pkt
	bardzo dobry	56 pkt – 50 pkt
	dobry	49 pkt – 41 pkt
	dostateczny	40 pkt – 30 pkt
	dopuszczający	29 pkt – 18 pkt
	niedostateczny	17 pkt – 0 pkt

Od ogólnej sumy punktów odejmuje się punkty za popełnione błędy:

- błąd ortograficzny rażący (O_1) = - 3pkt
- błąd ortograficzny drugorzędny (O_2) = - 2 pkt
- błąd interpunkcyjny (int.) = -1 pkt
- błąd graficzny (graf.) = - 0,5 pkt

dyslektycy:

- błąd ortograficzny rażący (O_1) = - 2 pkt
- błąd interpunkcyjny (int.) = - 0,5 pkt

Kryteria oceny zeszytu przedmiotowego:

- bardzo dobry – zeszyt bardzo staranny, pełne notatki, brak błędów przy przepisywaniu z tablicy, duża estetyka
- dobry – zeszyt staranny, pełne notatki, nieliczne błędy
- dostateczny – zeszyt w miarę staranny, niewielkie braki w notatkach, błędy przy przepisywaniu dość liczne
- dopuszczający – zeszyt niestaranny, braki w notatkach, liczne błędy przy przepisywaniu
- niedostateczny – zeszyt niestaranny, brak notatek, bardzo duża liczba błędów.

IV. Informowanie o ocenach:

1. Wszystkie oceny są jawne i wystawiane według ustalonych kryteriów.
2. Informacje o ocenach cząstkowych przekazywane są w formie:
 - Ustnie.
 - Zapis w dzienniczku ucznia lub zeszycie przedmiotowym.
 - Wykaz ocen cząstkowych i śródrocznych podczas zebrań z rodzicami.
 - Spotkania indywidualne, wezwanie, rozmowa telefoniczna.
3. Wszelkie pisemne uwagi nauczyciela oraz oceny powinny być przez rodzica/opiekuna podpisane.
4. Uczeń ma prawo zapoznać się z uzasadnieniem ustalonej oceny.
5. Wszelkie sprawdzone i ocenione prace pisemne rodzice/opiekunowie otrzymują do wglądu, co potwierdzają swoim podpisem, a uczeń zobowiązany jest do zwrotu podpisanej pracy w ustalonym terminie.
6. O przewidywanej ocenie semestralnej lub rocznej uczeń informowany jest ustnie na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.
7. O ocenie niedostatecznej rodzice/opiekunowie ucznia informowani są w formie pisemnej na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną. Za pisemne poinformowanie rodziców odpowiada wychowawca.
8. Tydzień przed radą klasyfikacyjną uczniowie informowani są o rzeczywistych ocenach semestralnych/rocznych.
9. Ocena klasyfikacyjna nie jest średnią arytmetyczną otrzymanych ocen.

10. Semestralne i roczne oceny pozytywne wystawiane są wg zasad:
- Najważniejszym kryterium są oczywiście oceny, ale brane są pod uwagę również inne czynniki typu: frekwencja, obowiązkowość, postawa na lekcjach, aktywność, chęci, postępy itp.
 - Rolę pomocniczą pełni średnia arytmetyczna ocen z danego semestru, ale nie jest ona decydująca.
 - Oceny czerwone (głównie: prace klasowe, sprawdziany, testy, większe kartkówki, niektóre formy wypowiedzi, recytacja) są ważniejsze niż czarne.
 - Ocena zielona ma taką wagę, jak ocena, którą poprawiła.
 - Przy wystawianiu oceny rocznej zwracana jest uwaga na ocenę semestralną.
11. Zazwyczaj nie ma pod koniec semestru czy roku zdawania, zaliczania, itp.
12. Pracować należy cały rok.
13. Ocenę celującą na koniec roku otrzymuje laureat konkursu przedmiotowego z języka polskiego (tzw. olimpiady). Finalista otrzymuje szóstkę na ten semestr, w którym nastąpiło ogłoszenie wyników etapu rejonowego. Uczestnik etapu rejonowego otrzymuje czerwoną szóstkę jako ocenę cząstkową.

V. Poprawa oceny:

1. Uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy oceny z pracy klasowej (sprawdzianu), dyktanda, odpowiedzi, recytacji.
2. Sposób poprawy i termin ustala uczeń indywidualnie z nauczycielem.
3. W dzienniku zachowane są dwie oceny.
4. Poprawa nie dotyczy kartkówek.

Zmiany opracowali:

Agnieszka Dyksińska, Tomasz Szymkiewicz, Elżbieta Trybek, Jadwiga Pięta -
nauczyciele języka polskiego
w Publicznym Gimnazjum w Bukowie

08.09.2015 r.

